

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα¹

Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στην Α΄ Γυμνασίου επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες να:

- A. Επεξεργάζονται το αρχαιοελληνικό κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του, διακρίνουν κειμενικά χαρακτηριστικά και προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.
- B. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο, εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία, κατανοούν τη δομή (συνεκτικότητα) του κειμένου.
- Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: λεξιλόγιο, γραμματικά φαινόμενα (μορφολογία και λειτουργικότητα), συντακτικά φαινόμενα (δόμηση του λόγου και λειτουργικότητα).
- Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρο συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: κατανοούν και αποδίδουν το κείμενο στα Νέα Ελληνικά, προσεγγίζουν βιωματικά, κριτικά και διαχρονικά τα στοιχεία του κειμένου, συσχετίζουν γνώσεις, στάσεις και αξίες με τη σύγχρονη πραγματικότητα, προσεγγίζουν διεπιστημονικά / διαθεματικά το κείμενο με αξιοποίηση πολυτροπικού υλικού.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

Το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από πρωτότυπο διδάσκεται κυρίως με βάση τις αρχές της Επικοινωνιακής – Κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Συνεξετάζονται μορφή και περιεχόμενο του κειμένου, με τρόπο που να αναδεικνύουν τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα και να δείχνουν πώς αυτές συμβάλλουν στην οικοδόμηση των νοημάτων του κειμένου. Γίνεται αναφορά στο πλαίσιο επικοινωνίας, στις λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές του συγγραφέα, αλλά και στο ύφος, την οργάνωση/δομή του λόγου και τους μηχανισμούς συνοχής και συνεκτικότητας του κειμένου. Ειδικότερα, στην Α΄ τάξη Γυμνασίου ο σκοπός της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας είναι κατά κύριο λόγο η **πρώτη επαφή** των μαθητών/-τριών με τον αρχαίο ελληνικό λόγο, ώστε **να αγαπήσουν το μάθημα** και βαθμιαία να αποκτήσουν την ικανότητα **να κατανοούν** τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς από το πρωτότυπο και να γίνονται δέκτες των μηνυμάτων τους.

Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές διδασκαλίας:

1. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**, με τις απολύτως απαραίτητες σχετικές πληροφορίες.
2. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** από τον/την εκπαιδευτικό και αξιοποίηση της *κατὰ κῶλα* γραφής. Η αποτελεσματικότητα της ανάγνωσης ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/-τριες, ώστε αφενός αυτοί/αυτές να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν τα υπό έμφαση στοιχεία του κειμένου. Ύστερα από προετοιμασία, γίνεται **μεγαλόφωνη ανάγνωση και από τους/τις μαθητές/-τριες**.
3. **Ολιστική και κειμενοκεντρική προσέγγιση**. Η ολιστική προσέγγιση αφορά την **ισομερή συνεξέταση μορφής και περιεχομένου** (γλώσσα και νοήματα), ενώ η κειμενοκεντρική αφορά την **κατανόηση του κειμένου** με βάση τις πληροφορίες που δίνει το ίδιο το κείμενο (και όχι άλλες, εκτός κειμένου).
4. **Τριμερής πορεία όλο-μέρος-όλο**. Ενδεικτικά:

¹ Βλ. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας*

Όλο: η συνολική ανάγνωση του κειμένου

Μέρος: ενότητες/περίοδοι/κόλα ή τομείς κειμενικής ανάλυσης (γλωσσικός, αισθητικός, πραγματολογικός)

Όλο: συνολική αποτίμηση της αξίας και σημασίας του κειμένου, κατανόηση και ερμηνεία του κειμένου.

5. Πορεία **από τα Νέα Ελληνικά (και την κυπριακή διάλεκτο) στα Αρχαία Ελληνικά**, από το γνωστό και οικείο στο νέο, ώστε να εντοπίζουν και να κατανοούν τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Αρχαίων και Νέων Ελληνικών.
6. **Αξιοποίηση βασικών βιβλίων αναφοράς** (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή). Αποτελεί καλλιέργεια βασικής δεξιότητας η χρήση γραμματικής, συντακτικού και λεξικών της Αρχαίας (αλλά και Νέας) Ελληνικής.
7. **Η απόδοση στα Νέα Ελληνικά ως γόνιμη και δημιουργική διαδικασία**, η οποία δείχνει ότι οι μαθητές/-τριες κατανοούν τα κύρια νοήματα του κειμένου καθώς και τα γραμματικά και συντακτικά στοιχεία της γλώσσας (μορφή και περιεχόμενο). Η απόδοση ως στοιχείο που υποβοηθά στην ερμηνεία των κειμένων και όχι ως αυτοσκοπός της διδασκαλίας, ως διαδικασία που αξιοποιεί το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές, εκφραστικά μέσα, ύφος, επικοινωνιακό πλαίσιο, οργάνωση και δομή του λόγου, συνοχή και συνεκτικότητα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου. Αξιοποιούνται: πολλαπλές αποδόσεις/μεταφράσεις, παραγωγή, κριτική και διόρθωση απόδοσης/μετάφρασης κ.ά.
8. **Συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων** (διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος κ.ά.), **επαγωγική μέθοδος, διαθεματικότητα, δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, αξιοποίηση της τεχνολογίας** και οτιδήποτε καθιστά τη διαδικασία μάθησης ενεργητική και αποτελεσματική.
9. **Βιωματικότητα και επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί **και** η χρηστικότητα του μαθήματος.
10. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος, επιλογή από τις ενδεικτικές δραστηριότητες** που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.
11. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού, ώστε να καλυφθούν ορθά όλες οι ενότητες.**
12. **Αξιολόγηση:** βλ. σχετικές οδηγίες <https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

Διδακτικά εγχειρίδια

1. Δειγματικό Υποστηρικτικό Υλικό ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ. Μέρος Α'. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. – Υ.Α.Π. (https://sch.cy/sm/435/archaia_ellinika_a_gymn_meros_a.pdf)
2. Δειγματικό Υποστηρικτικό Υλικό ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ. Μέρος Β'. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. - Υ.Α.Π. (https://sch.cy/sm/435/archaia_ellinika_a_gymn_meros_b.pdf)
3. Οικονόμου, Μ. Χ. *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής*, Γυμνασίου – Λυκείου. (χ.χ.). Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β (https://sch.cy/sm/435/grammatiki_archaias_ellinikis.pdf)
4. Μπίλλα, Π. (χ.χ.). *Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, Α' Β' Γ' Γυμνασίου*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/syntaktiko_archaias_ellinikis_gym.pdf)
5. Συμεωνίδης, Χ., Ξενής, Γ., & Φλιάτουρας, Α. (χ.χ.). *Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, Α', Β', Γ' Γυμνασίου*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/leksiko_archaias_ellinikis_glossas.pdf)

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
Κείμενο και παιγνιώδεις ασκήσεις Μύθος του Αισώπου: <i>Χελώνη και λαγώς</i> Βλ. Χρήσιμο υλικό https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/c/hrisimo-yliko-gym	<ul style="list-style-type: none"> - Κατανόηση κειμένου - Ποσότητα φωνηέντων - Τόνοι, πνεύματα - Μήνυμα, αξίες, βιωματικότητα, επικαιροποίηση	Κείμενο <ul style="list-style-type: none"> - Η ενότητα αποσκοπεί στην καλλιέργεια κλίματος δεκτικότητας. Γίνεται αξιοποίηση της ηλεκτρονικής παρουσίασης και του υλικού για τους/τις μαθητές/-τριες. Δεν γίνεται απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά. - Οι μαθητές/-τριες συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. Γραμματική <ul style="list-style-type: none"> - Απλή αναγνώριση φιλής, δασείας, οξείας και περισπωμένης και της θέσης τους στις λέξεις. - Εξηγείται η χρήση των πνευμάτων και ο λειτουργικός ρόλος της δασείας στη σύνθεση λέξεων με παραδείγματα και από τα Ν.Ε. - Εξήγηση των εννοιών <i>μακρά, βραχέα</i> και <i>δίχρονα</i> φωνήεντα. - Οι μαθητές/-τριες αντιγράφουν αρχαιοελληνικές λέξεις με τους τόνους και τα πνεύματα για σκοπούς εξοικείωσης.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Α1, Α2, Β1, Δ1, Δ2, Δ3 Γ1, Γ2	3 δ.π.
Ενότητα 2^η Αποφθέγματα Ησιόδου, Αριστοτέλη και Σωκράτη (Κείμενο, σελ. 9)	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: έν, εὔ (σελ. 12) Γραμματική: <ul style="list-style-type: none"> - Δίφθογγοι, σελ. 13 - Κανόνες τονισμού, σελ. 16-17	Κείμενο (σελ. 9) <ul style="list-style-type: none"> - Προτείνεται να δοθεί η απόδοση των αποφθεγμάτων. Οι μαθητές και μαθήτριες παρακινούνται να τη συγκρίνουν με το αρχαίο κείμενο και να διακρίνουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Αρχαίων και Νέων Ελληνικών. Εντοπίζουν, επίσης, την αναλυτικότητα του νεοελληνικού λόγου σε σχέση με τον αρχαιοελληνικό λόγο. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης, σελ. 11, συζητούν ιδέες και νοήματα του κειμένου. - Επισημαίνονται τα γλωσσικά σχόλια της σελ. 12 για το <i>έν</i> και <i>εὔ</i> και οι επιβιώσεις στα Ν.Ε. Γραμματική <ul style="list-style-type: none"> - Απλή αναγνώριση των διφθόγγων και επισήμανση ότι αυτές είναι μακρόχρονες, σελ. 13. - Επεξήγηση του νόμου της τρισυλλαβίας, σελ. 16. - Διδασκαλία των τεσσάρων κανόνων τονισμού, σελ. 16-17. Γίνεται αναφορά μόνο στα απολύτως στοιχειώδη. Κανόνες και ασκήσεις τονισμού πρέπει να	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Γ1, Γ2, Δ1, Δ2, Δ3 Γ1, Γ2	4 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		επανέρχονται σε όλες τις ενότητες που ακολουθούν, ώστε σταδιακά να εμπειδωθούν. - Ασκήσεις τονισμού 2 και 3, σελ. 18.		
Κείμενο και παιγνιώδεις ασκήσεις Μύθος του Αισώπου: <i>Όδοιπόροι και ἄρκτος</i> (διασκευή) Βλ. Χρήσιμο υλικό https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/c_hrisimo-yliko-gym	<ul style="list-style-type: none"> - Κατανόηση κειμένου - Τονισμός - Λεξιλογικά - Μήνυμα, αξίες, βιωματικότητα, επικαιροποίηση	Στην ενότητα αυτή επανέρχονται τα φαινόμενα που προηγήθηκαν και καλλιεργείται η κατανόηση κειμένου. Κείμενο <ul style="list-style-type: none"> - Γίνεται αξιοποίηση της ηλεκτρονικής παρουσίασης και του υλικού για τους/τις μαθητές/-τριες. Δεν γίνεται απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά. - Οι μαθητές/-τριες συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. Λεξιλογικά - Γραμματική Αξιοποιούνται οι ασκήσεις της ενότητας και οι γνώσεις των παιδιών από τα Ν.Ε.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, Δ1, Δ2, Δ3 Γ1, Γ2, Γ3	5 δ.π.
Ενότητα 3^η Κείμενα: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Πιστεύω τῷ φίλῳ</i> (πλαστό) 2. Μύθοι ζώων	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή –Σύνθεση (<i>λείπω, γιγνώσκω</i>) Γραμματική: <ul style="list-style-type: none"> - Τα μέρη του λόγου - Παρεπόμενα πτωτικών - Το άρθρο - Β΄ κλίση ουσιαστικών	Κείμενο 1 (σελ. 20-21) <ul style="list-style-type: none"> - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το Κείμενο 1 στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κόλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης, σελ. 21, συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν λέξεις γνωστές από τα Ν.Ε. Επισημαίνεται η διαφορετική σημασία της λέξης «πόνος» (σελ. 22). - Εντοπίζονται στο κείμενο οι τύποι της δοτικής (νέα πτώση). Σε κατοπινό στάδιο θα επανέλθουμε στο κείμενο αυτό για να επισημάνουμε τη λειτουργία της δοτικής και της γενικής ως αντικειμένου. - Εξηγούνται οι περιπτώσεις του υπερβατού (της παρεμβολής, δηλαδή, άλλων λέξεων μεταξύ δύο λέξεων που συνδέονται στενά), ώστε οι μαθητές/-τριες σταδιακά να εξοικειωθούν με το σχήμα αυτό. Π.χ.: <i>Τοῖς τῶν φίλων λόγοις ἀεὶ πιστέυομεν</i>: εξηγείται ότι το άρθρο <i>τοῖς</i> συνοδεύει το ουσιαστικό <i>λόγοις</i>. <u>Η πρακτική αυτή εφαρμόζεται στο εξής σε όλα τα κείμενα.</u>	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, Γ1, Γ2, Γ5, Δ1, Δ2, Δ3	7 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		<p>Κείμενο 2 (σελ. 29-30)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Το κείμενο διδάσκεται μετά τη διδασκαλία του άρθρου. Προτείνεται να δοθεί η απόδοση του κειμένου και να αξιοποιηθεί για εντοπισμό ουσιαστικών β΄ κλίσης ως εκκίνηση για τη διδασκαλία του γραμματικού φαινομένου. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης και ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης, σελ. 30, συζητούν ιδέες του κειμένου. <p>Λεξιλογικά</p> <ul style="list-style-type: none"> - Γίνονται οι ασκήσεις των σελ. 22-24. <p>Γραμματική</p> <ul style="list-style-type: none"> - Σύντομη παρουσίαση των μερών του λόγου με εκκίνηση από τα Ν.Ε. Γίνονται οι ασκ. 1 και 2, σελ. 25. - Παρεπόμενα πτωτικών: απλή αναφορά με εκκίνηση από τα Ν.Ε. και συμπλήρωση της άσκ. 1, σελ. 26. - Πτώσεις: άσκ. 3, σελ. 27. Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη δοτική και στις επιβιώσεις της στα Ν.Ε. - Το άρθρο. Αναλυτική διδασκαλία του άρθρου σελ. 28, σε συσχέτισμό με τα Ν.Ε. (ομοιότητες και διαφορές). - Αναλυτική διδασκαλία της β΄ κλίσης των ουσιαστικών, σελ. 31-33, σε συσχέτισμό με τα Ν.Ε. (ομοιότητες και διαφορές). - Συμπληρώνονται οι κανόνες τονισμού: καταβιβασμός του τόνου στην παραλήγουσα, περισπωμένη στη λήγουσα γενικής και δοτικής, βραχύ -οι της κατάληξης του πληθυντικού και βραχύ -α των ουδετέρων. - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν άρθρα και ουσιαστικά β΄ κλίσης στα κείμενα 1 και 2, μετασχηματίζουν προτάσεις των κειμένων 1 και 2 (ενικός-πληθυντικός και αντίστροφα). 	<p>A1, A2, B1, Γ3, Δ1, Δ2, Δ3</p> <p>Γ1, Γ2</p> <p>Γ1, Γ3</p>	
<p>Ενότητα 4η Κείμενα: 1. <i>Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην</i>, Κεφ. ΙΕ΄, 1-5: Ἡ ἄμπελος ἢ ἀληθινή</p>	<p>Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε.</p> <p>Λεξιλογικά: Παραγωγή-Σύνθεση (<i>φέρω, δύναμαι</i>)</p>	<p>Κείμενο 1 (σελ. 36-37)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το Κείμενο 1 στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κόλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης και ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης, σελ. 38, συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. 	<p>Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, Δ1, Δ2, Δ3</p>	<p>7 δ.π.</p>

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
2. Πάτερ ἡμῶν, Κυριακή προσευχή	Γραμματική: - Οριστική Ενεστώτα του ρήματος <i>εἰμί</i> - Προσωπική αντωνυμία Συντακτικό: - Κύριοι όροι της πρότασης - Αντικείμενο σε αιτιατική - Συνδετικό ρήμα, Κατηγορούμενο	Λεξιλογικά - Γίνονται οι ασκήσεις των σελ. 39-40. Γραμματική - Διδασκαλία του ρήματος <i>εἰμί</i> (οριστική ενεστώτα): εντοπισμός του ρήματος στο Κείμενο 1, αξιοποίηση της γραμματικής και της σελ. 41 του εγχειριδίου. - Προσωπική αντωνυμία <i>α΄</i> και <i>β΄</i> προσώπου: ασκήσεις 1, 2 και 3 (σελ. 44-45) και συμπλήρωση των κενών της <i>Κυριακής Προσευχής</i> (Κείμενο 2, σελ. 42). Συντακτικό - Κύριοι όροι της πρότασης. Η εκκίνηση γίνεται με παραδείγματα από τα Ν.Ε. - Εντοπισμός και λειτουργία ρήματος, υποκειμένου, αντικειμένου σε αιτιατική, συνδετικού ρήματος και κατηγορουμένου μέσα από τα κείμενα των ενοτήτων που διδάχθηκαν. <u>Επιλέγονται απλές προτάσεις των γνωστών, διδαγμένων κειμένων και αξιοποιούνται για εντοπισμό των συντακτικών όρων.</u> Οι συντακτικοί όροι <u>εντοπίζονται</u> στα γνωστά κείμενα, ώστε σταδιακά να γίνει κατανοητή η λειτουργία τους.	Γ1, Γ2 Γ3 Γ4	
Επανάληψη–Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες				4 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Α΄ Τετραμήνου				30 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Β΄ Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
Ενότητα 5^η Κείμενο: Ξενοφώντας <i>Κύρου</i> <i>Ανάβασις</i> 3,2 10-11: <i>Η πίστη στους όρκους</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή-Σύνθεση (ποιέω -ᾶ) Γραμματική: - Οριστική ενεστώτα και μέλλοντα βαρυτόνων ρημάτων ενεργητικής φωνής	Κείμενο (σελ. 49-50) - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το Κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κόλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Αξιοποιούμε τη γνώση για τους κύριους όρους της πρότασης με εφαρμογή σε επιλεγμένα σημεία του κειμένου. Επισημαίνουμε και εξηγούμε στα παιδιά ότι το <i>εἰσί</i> στην πρόταση « <i>Λέγω ὅτι πολλὰ ... σωτηρίας</i> » είναι υπαρκτικό ενώ στις δύο επόμενες περιπτώσεις (<i>οἱ θεοὶ ἐναντίοι εἰσί</i> και <i>οἱ θεοὶ ἴκανοὶ εἰσί</i>) είναι συνδεδετικό. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης και ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης, σελ. 50-51, συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. Λεξιλογικά - Γίνονται οι ασκήσεις 1 και 2, σελ. 51. Γραμματική - Διδασκαλία οριστικής ενεστώτα : εκκίνηση από τα Ν.Ε. για τη μορφή και τη σημασία του ενεστώτα, εντοπισμός τύπων στο αρχαίο κείμενο, σελ. 52-53. - Για τη διδασκαλία της οριστικής μέλλοντα αξιοποιείται η διδακτική πρόταση στο PowerPoint Presentation (sch.cy) (διαφάνειες 18-31). Η διδασκαλία γίνεται κειμενοκεντρικά, από τα Νέα στα Αρχαία και μόνο με τις απολύτως απαραίτητες πληροφορίες θεωρίας.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Α1, Α2, Β1, Γ4, Δ1, Δ2, Δ3 Γ1, Γ2 Γ3	7 δ.π.
Κείμενο και παιγνιώδεις ασκήσεις Μύθος του Αισώπου: <i>Αλώπηξ και δρυτόμος</i> (διασκευή) Βλ. Χρήσιμο υλικό https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/c-hrisimo-yliko-gym	<ul style="list-style-type: none"> - Κατανόηση κειμένου - Τονισμός - Γραμματική και συντακτικό - Λεξιλογικά - Μήνυμα, αξίες, βιωματικότητα, επικαιροποίηση 	Η ενότητα λειτουργεί επαναληπτικά και εμπεδωτικά. Κείμενο - Γίνεται αξιοποίηση της ηλεκτρονικής παρουσίασης και του υλικού για τους/τις μαθητές/-τριες. Δεν γίνεται απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά. - Οι μαθητές/-τριες συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. Λεξιλογικά - Γραμματική Αξιοποιούνται οι ασκήσεις της ενότητας και οι γνώσεις των παιδιών από τα Ν.Ε.	Α1, Α2, Β1, Δ1, Δ2, Δ3 Γ1, Γ2, Γ3, Γ4	6 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Β΄ Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
Ενότητα 6^η Κείμενο: Μύθος του Αισώπου: «Η ομορφιά δεν είναι το παν»	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή –Σύνθεση (μανθάνω, ἔχω) Γραμματική: - Α΄ κλίση ουσιαστικών - Δεικτική αντωνυμία	Κείμενο (σελ. 5-6) - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κόλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Αξιοποιούμε τη γνώση για τους κύριους όρους της πρότασης με εφαρμογή σε επιλεγμένα σημεία του κειμένου. Επισημαίνουμε ότι το αντικείμενο μπορεί να τεθεί και σε πτώση δοτική (<i>προσεῖχεν τῇ ἰδέᾳ</i>) και υπενθυμίζουμε το κείμενο της Ενότη. 3 <i>Πιστεύω τῷ φίλῳ</i> . Επισημαίνουμε, επίσης, ότι το αντικείμενο μπορεί να τεθεί σε πτώση γενική (<i>οὐ μετέχουσι τοῦ κινδύνου</i>). - Εξηγούνται οι περιπτώσεις του υπερβατού, ώστε να γίνει κατανοητό το κείμενο. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης και τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης, σελ. 7-8, συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. Λεξιλογικά - Γίνονται οι ασκήσεις των σελ. 8-10. Γραμματική - Αναλυτική διδασκαλία της α΄ κλίσης των ουσιαστικών, σελ. 10-13, σε συσχετισμό με τα Ν.Ε. (ομοιότητες και διαφορές). - Συμπληρώνονται οι κανόνες τονισμού: το <i>α</i> στην κατάληξη <i>-ας</i> είναι πάντα μακρό, περισπωμένη στη λήγουσα της γενικής πληθυντικού. - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν ουσιαστικά α΄ κλίσης (μαζί με τα άρθρα τους) στο κείμενο, μετασχηματίζουν προτάσεις του κειμένου (ενικός-πληθυντικός και αντίστροφα), διακρίνουν ουσιαστικά α΄ και β΄ κλίσης . - Διδασκαλία της δεικτικής αντωνυμίας . Αξιοποιούμε το κείμενο της Ενότη. 7, σελ. 43. Δίνουμε την απόδοση του κειμένου και καλούμε τους/τις μαθητές/- τριες να βρουν τις δεικτικές αντωνυμίες (<i>οὗτοι</i> και <i>ταῦτα</i>) και να εντοπίσουν σε ποιες λέξεις αναφέρονται. Διευκρινίζουμε τη σημασία και τη λειτουργία της δεικτικής αντωνυμίας στον λόγο. Επανερχόμαστε στις σελ. 14-15 και συμπληρώνουμε κατάλληλα.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Α1, Α2, Β1, Γ4, Γ5, Δ1, Δ2, Δ3 Γ1, Γ2 Γ1, Γ3	7 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδους: 2 διδακτικές περιόδους το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδους το Β΄ Τετράμηνο		
Β΄ Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδους)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
Ενότητα 7^η Κείμενο: Αναγνωστικό Γ.Ν. Ζούκη: <i>Άγωγή τῶν νέων ἐν Σπάρτῃ</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή –Σύνθεση (<i>τρέφω, τάττω</i>) Γραμματική: - Οριστική παρατατικού και αορίστου βαρύτονων ρημάτων ε.φ. - Αύξηση (χρονική, συλλαβική, εσωτερική) - Οριστική Παρατατικού του ρήματος <i>εἰμί</i>	Κείμενο (σελ. 17-18) - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στην αναγνώριση των κύριων όρων της πρότασης σε επιλεγμένα σημεία του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης και τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης, σελ. 19, συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. Λεξιλογικά - Γίνονται οι ασκήσεις των σελ. 20-21. Γραμματική - Αναλυτική διδασκαλία της οριστικής παρατατικού και αορίστου , σελ. 21-22. Εξηγείται με απλά παραδείγματα ο σχηματισμός της αύξησης με εκκίνηση από τα Ν.Ε. (π.χ. βλέπω – έβλεπα, έχω – είχα, λύνω – έλυσα - απέλυσα) και επισημαίνονται οι ομοιότητες και οι διαφορές με τα Ν.Ε. (ότι δηλαδή στα Α.Ε. η αύξηση εμφανίζεται πάντοτε σε όλα τα πρόσωπα, ενώ στα Ν.Ε. όχι). Εξηγούνται οι φθογγολογικές αλλαγές στον αόριστο των αφωνόληκτων ρημάτων με εκκίνηση από τα Ν.Ε. (έδιωξα, έγραψα, έπεισα). Γίνεται επιλογή ασκήσεων από τις σελ. 23-25. - Οριστική παρατατικού του ρ. εἰμί , ασκ. 1 και 2, σελ. 26. - Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου (ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει ρήματα για μετατροπή σε παρατατικό – αόριστο) και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενο του κειμένου, όταν αλλάξει ο χρόνος.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, Γ4, Δ1, Δ2, Δ3, Δ4 Γ1, Γ2 Γ3	9 δ.π.
Ενότητα 8^η Κείμενο: <i>Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην</i> , Κεφ. Κ΄, 26-29: <i>Ἡ πίστις τοῦ Θωμᾶ</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή –Σύνθεση (<i>ἡ χεῖρ, τῆς χειρός</i>)	Κείμενο (σελ. 27-28) - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στην αναγνώριση των κύριων όρων της πρότασης σε επιλεγμένα σημεία του κειμένου.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2, B1, Γ1, Γ4, Δ1, Δ2, Δ3	8 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Β΄ Τετράμηνο (3 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
	Γραμματική: Εμπέδωση των γραμματικών φαινομένων που διδάχθηκαν	- Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης και τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης, σελ. 29, συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. Λεξιλογικά - Γίνονται οι ασκήσεις των σελ. 29-30. Γραμματική - Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενό του, όταν αλλάξει ο χρόνος (ενεστώτας - παρατατικός – αόριστος), όταν αλλάξει ο αριθμός (ενικός – πληθυντικός) των ρημάτων, των ουσιαστικών, ενός υποκειμένου. Ο/Η εκπαιδευτικός κάνει τις κατάλληλες επιλογές.	Γ1, Γ2 Γ3	
Κείμενο και παιγνιώδεις ασκήσεις Έροκλέους και Φιλαγρίου Γραμματικού, <i>Φιλόγελος</i> Α΄ Γυμν. (Αποσπάσματα - Διασκευή) Βλ. Χρήσιμο υλικό https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/chrisimo-yliko-gym	Παιγνιώδεις επαναληπτικές ασκήσεις εφ' όλης της ύλης: - Κατανόηση κειμένου - Τονισμός - Γραμματική και συντακτικό - Λεξιλογικά - Μήνυμα, αξίες, βιωματικότητα, επικαιροποίηση	Κείμενο - Γίνεται αξιοποίηση της ηλεκτρονικής παρουσίασης και του υλικού για τους/τις μαθητές/-τριες. Δεν γίνεται απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά. - Οι μαθητές/-τριες συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. Λεξιλογικά – Γραμματική - Συντακτικό Αξιοποιούνται οι ασκήσεις της ενότητας και οι γνώσεις των παιδιών από τα Ν.Ε.	Α1, Α2, Β1, Δ1, Δ2, Δ3 Γ1, Γ2, Γ3, Γ4	4 δ.π.
Επανάληψη–Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες				4 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Β΄ τετραμήνου				45 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων έτους				75 δ.π.